

Svenska Fjällklubben

Svenska Fjällklubben
Skogvaktargatan 6B
115 42 Stockholm

Stockholm 2010-08-12

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

Remiss: Förslag till förvaltningsplan med skötselplan och föreskrifter för världsarvet Laponia, Dnr 512-5590-2010.

Svenska Fjällklubben har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget av förvaltningsplan för världsarvet Laponia. I remissvaret begränsar vi oss till att behandla frågor som berör *Svenska Fjällklubbens* verksamhet.

Svenska Fjällklubben är en ideell förening som bildades 1927 med målsättningen att arbeta för ökad kunskap om fjällvärlden och att främja ett friluftsliv som är hänsynsfullt mot naturen och som bygger på respekt för och kunskap om naturen. Vi ser som våra viktigare uppgifter att arbeta för skyddet av fjällnaturen och att dess naturvärden och kvaliteter respekteras, och att verka för bevarande av kulturvärden i fjällen. Fjällklubben har sedan fem år arbetat för en byggnadsminnesförklaring av Hambergs hyddor i Sarek och bidragit med dokumentationer och information till Riksantikvarieämbetet som ett underlag i processen.

Yttrande

Generellt anser *Svenska Fjällklubben* att det är viktigt och mycket positivt att det skapas en förvaltningsplan och förvaltningsorganisation för världsarvet Laponia som är lokalt förankrad i berörda samebyar och kommuner. En ny förvaltningsorganisation får dock inte minska det starka skyddet för nationalparkerna och skyddet för naturreservaten. Nationalparker är den starkaste formen av naturskydd som samhället har. Dess ursprungssyfte är att för framtiden bevara värdefulla områden i dess naturliga tillstånd och så måste målet förbli. *Svenska Fjällklubben* anser dock att en ideell förening är en svag associationsform eftersom det inte finns någon associationsrättslig lagstiftning. Denna associationsform bör därför om möjligt undvikas för att förvalta ett världsarv. Att förvalta ett världsarv är ett långsiktigt åtagande som kräver en högre grad av stabilitet än vad en ideell förening utgör.

Svenska Fjällklubben ser positivt på att en förvaltningsorganisation inrättas under en försöksperiod på fem år. *Svenska Fjällklubben* anser vidare att förvaltningsorganisationen och resultatet förvaltningen ska utvärderas av oberoende aktörer, gärna med internationellt inslag, i god tid innan regeringen tar ett ställningstagande om en permanent förvaltningsorganisationen för Laponia.

Svenska Fjällklubben

Svenska Fjällklubben anser också att det är positivt att samernas kultur och rennäringen utgör en viktig del i förvaltningsplanen, och att förvaltningen ska grundas på kunskapsuppbyggnad, forskning och dokumentation om Laponia. En grundförutsättning att kunna bevara Laponia är att ha bra kunskaper om vad som ska bevaras och varför något bör bevaras.

4.1.11, Zonering

På sidan 107 beskrivs indelning och syfte med en indelning av världsarvet i zoner. Fjällklubben är positiv till en zonering som har till syfte att kanalisera besökare utifrån de hänsyn som nämns

4.3.1. Kulturmiljö

På sidan 119 under *Byggnader och bebyggelsemiljöer* bör tilläggas forskning.

På sidan 120 nämns att skötsel av Hamberghyddorna ska ske i samråd med antikvarisk kompetens och Naturvårdsverket. Här bör också vetenskapshistorisk kompetens finnas om Hamberg då det även finns instrument relaterad till Hambergs forskning, i och kring hyddorna.

4.5.1. Besökare

På sidan 123 diskuteras besökarens möjligheter till upplevelse i världsarvet. Fjällklubben anser att det är positivt att en styrning kan ske som medför begränsningar i vissa störningskänsliga områden vad gäller natur och renskötsel. En kanalisering av vandrare till vissa lättillgängliga områden kan dock i längden innebära slitage och alltför kraftig påverkan på markvegetationen. Genom kontinuerlig översyn kan större slitage begränsas genom att vid behov tidvis leda vandrare runt partier där ett stort slitage har konstaterats.

4.5.3. Besöksnäring

På sidan 124 diskuteras besöksnäringens roll. Fjällklubben är mycket positiv till stöd för ekoturism med information för besökaren som en viktig del, och gärna med lokal förankring. I första hand bör det dock finnas ett starkt krav på kunskap och kompetens för verksamheter och arrangemang i Laponia. För att underlätta tillstånds- eller samrådsprövningar bör riktlinjer fastställas om grundläggande krav för ett godkännande. Fjällklubben ställer sig positiv till krav på certifiering för kommersiell verksamhet i Laponia.

4.5.6. Leder och broar

På sidorna 128-29 diskuteras standard och säkerhet för leder och broar. Fjällklubben anser att det är viktigt att de anläggningar som redan finns och som är viktiga för friluftslivet bibehålls och hålls i bra skick.

Svenska Fjällklubben

Gamla leder och ledsträckningar bör i största mån bevaras då en utbyggnad eller förändring av ledsträckningen är mycket negativt för kulturvärdet. Ingen utbyggnad av infrastrukturen, bör ske i Laponia. Beståndet av obrutna fjällområden får inte minskas ytterligare utöver vad som redan skett.

4.5.9. Trafik

På sidorna 132-133 Fjällklubben är mycket positiv att ambitioner finns att arbeta för begränsningar i flygtrafiken och att minska påverkan från terrängkörning på barmark. Svenska fjällklubben anser att i nationalparker och andra skyddade områden (hela Lapponia) ska barmarkskörning med motorfordon vara förbjuden även i samband med renskötsel. Många besöker världsarvet Laponia idag för att uppleva tystnaden – kanske framtidens största bristvara. *Svenska Fjällklubben* anser också att nöjeskörning med skoter ska vara förbjudet i Laponia och att nyttokörning i samband med yrkesmässig renskötsel med skoter bör begränsas i största möjliga mån med starka krav på miljöanpassning och ljuddämpare.

4.5.11. Vetenskapliga undersökningar och dokumentation

På sidan 134 diskuteras vem som ska ansvara för vilken typ av forskning som ska bedrivas i Laponiaområdet. *Svenska Fjällklubben* anser inte att den nya förvaltningsorganisationen ska avgöra vilken typ av forskning som ska bedrivas inom Laponia. Fjällområdena har sedan lång tid varit värdefulla för vetenskapen på grund av sina unika egenskaper och sin relativa orördhet. Dessa förutsättningar ska inte försämrats. Fjällen ska vara tillgängliga för fortsatt fältforskning som endast innebär mindre ingrepp och som inte syftar till exploatering. Den fria inomvetenskapligt motiverade forskningen är central för att identifiera områden av stor betydelse för samhället, såväl lokalt som globalt. Dessa ställningstaganden måste göras av forskarsamhället och Fjällklubben anser att en ny förvaltningsorganisation inte ska besluta om eller styra den fria forskningen. Ingen forskning är självfallet fullständigt fri i den meningen att den inte avgränsas av legala och ekonomiska ramar. *Svenska Fjällklubben* anser därför att en övergripande policy för forskning i Laponiaområdet kan vara positiv, men den ska dock inte vara normativ. En övergripande policy för forskning i Laponiaområdet bör dock utarbetas i samråd med forskarsamhället, dvs. Vetenskapsrådet, Formas, Mistra, och universitet och högskolor, etc.

Sakfel

2.1.1, sidan 32. I beskrivningen av Sarek nationalpark, står att finns 200 fjällmassiv i Sarek, nästan alla högre än 1800 m. Det bör snarare stå *varav närmare hälften när 1800 m ö b*. Den korrekta siffran är 84 st. I Stora Sjöfallet finns sex sådana toppar och i Padjelanta en sådan.

Svenska Fjällklubben

Namnskick

När det gäller namnskicket inom Lapponia och korrigering av de officiella namnen på nationalparker och naturreservat instämmer *Svenska Fjällklubben* med Naturvårdsverkets bedömning att det svenska namnet ska skrivas först följt av det samiska.

Stockholm som ovan

Eva Selin
Ordförande i Svenska Fjällklubben